

الکترومغناطیس

ثابت‌ها

ثابت‌های مورد استفاده در روابط الکترومغناطیس در ادامه آمده‌اند.

$$\epsilon_0 = 8.85 \times 10^{-12} \text{ C}^2/\text{N} \cdot \text{m}^2$$

$$\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \text{ Wb/A} \cdot \text{m}$$

$$g = 9.8 \text{ m/s}^2$$

$$e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$$

$$m_e = 9.1 \times 10^{-31} \text{ kg}$$

$$m_p = 1.7 \times 10^{-27} \text{ kg}$$

$$c = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}} = 3.0 \times 10^8 \text{ m/s}$$

$$k = \frac{1}{4\pi \epsilon_0} = 8.99 \times 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$$

بار، جریان و میدان الکترومغناطیسی

قانون گاوسی:

$$\Phi = \oint \vec{E} \cdot d\vec{A} = \frac{1}{\epsilon_0} \sum_{i=1}^m q_i = \frac{Q_{in}}{\epsilon_0}$$

شار مغناطیسی:

$$\Phi_B = \iint_A \vec{B} \cdot \hat{n} dA$$

بردار پتانسیل:

$$\vec{A}(\vec{r}) = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\vec{J}(\vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|} d^3x'$$

$$\vec{B} = \vec{\nabla} \times \vec{A}$$

$$E = -\nabla V - \frac{\partial A}{\partial t}$$

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{A} = 0, \quad \vec{\nabla} \cdot \vec{B} = 0$$

$$\nabla^2 A = -\mu_0 J$$

قانون بیو - ساوار:

$$\vec{B} = \frac{\mu_0 Q \vec{v} \times \hat{r}}{4\pi r^2}$$

$$\vec{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} I \int \frac{d\vec{l}' \times (\vec{r} - \vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\vec{J}(\vec{r}') \times (\vec{r} - \vec{r}')}{|\vec{r} - \vec{r}'|^3} d^3x$$

نیروی وارد بر بار (لورنتس):

$$\vec{F} = q(\vec{E} + \vec{v} \times \vec{B})$$

نیروی بین دو بار:

$$F = k \frac{qQ}{r^2}$$

میدان یک بار نقطه‌ای:

$$E = k \frac{Q}{r^2}$$

نیروی وارد بر جریان الکتریکی:

$$\vec{F} = \int Id\vec{l} \times \vec{B} = \int \vec{J} \times \vec{B} d^3x$$

شار الکتریکی:

$$\Phi_E = \iint_A \vec{E} \cdot \hat{n} dA$$

میدان در سطح هادی:

$$\vec{E} = \frac{\sigma}{\epsilon_0} \hat{n}$$

دو هادی با بارهای Q و $-Q$:

$$Q = CV$$

$$W = \frac{1}{2} CV^2$$

معادلات ماکسول

فرم انتگرالی معادلات ماکسول قانون گاوس:	فرم دیفرانسیلی معادلات ماکسول قانون گاوس:
$\oiint_A \vec{E} \cdot \hat{n} dA = \frac{Q_{enc}}{\epsilon_0}$ <p>عدم وجود تک قطبی مغناطیسی:</p> $\oiint_A \vec{B} \cdot \hat{n} dA = 0$ <p>قانون فارادی:</p> $\mathcal{E} = \oint_l \vec{E} \cdot d\vec{l} = -\frac{d\Phi_B}{dt}$ <p>قانون آمپر:</p> $\oint_l \vec{B} \cdot d\vec{l} = \mu_0 I_{enc} + \mu_0 \epsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt}$	$\nabla \cdot E = \frac{\rho}{\epsilon_0}$ <p>عدم وجود تک قطبی مغناطیسی:</p> $\nabla \cdot B = 0$ <p>قانون فارادی:</p> $\nabla \times E = -\frac{\partial B}{\partial t}$ <p>قانون آمپر:</p> $\nabla \times B = \mu_0 \left(J + \epsilon_0 \frac{\partial E}{\partial t} \right)$

در صورت عدم وجود بار یا جریان:

$$\begin{aligned} \nabla \cdot E &= 0 \\ \nabla \cdot B &= 0 \\ \nabla \times E + \frac{\partial B}{\partial t} &= 0 \\ \nabla \times B - \frac{1}{c^2} \frac{\partial E}{\partial t} &= 0 \end{aligned}$$

الکتریسیته و مغناطیس ساکن

نیروی مغناطیسی وارد بر جریان:	نیروی الکتریکی وارد بر بار:
$\vec{F} = \int Id\vec{l} \times \vec{B} = \int \vec{j} \times \vec{B} d^3x$ <p>چگالی جریان روی سطح S:</p> $I_s = \int_S \vec{j} \cdot d\vec{s}$ <p>قانون بقای بار:</p> $\frac{\partial \rho}{\partial t} = -\vec{\nabla} \cdot \vec{j}$ <p>چگالی بار متحرک:</p> $\vec{j} = \rho \vec{v}$	$\vec{F} = q\vec{E}$ $\vec{E}(\vec{r}) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \sum_i \frac{(\vec{r} - \vec{r}')q_i}{ \vec{r} - \vec{r}' ^3}$ $= \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int \frac{(\vec{r} - \vec{r}')}{ \vec{r} - \vec{r}' ^3} \rho(\vec{r}') d^3x'$ <p>پتانسیل الکترواستاتیکی:</p> $V = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int \frac{dq}{r}$

<p>معادله پواسون:</p> $\nabla^2 V = -\frac{\rho}{\epsilon_0}$ <p>معادله لاپلاس:</p> $\rho = 0 \rightarrow \nabla^2 V = 0$	<p>اختلاف پتانسیل:</p> $V(\vec{r}) = V(\vec{r}_0) - \int_{\vec{r}_0}^{\vec{r}} \vec{E}(\vec{r}') \cdot d\vec{l}'$ $= \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int \frac{\rho(\vec{r}')}{ \vec{r} - \vec{r}' } d^3x'$ <p>روابط میدان:</p> $\vec{E} = -\vec{\nabla}V = -\frac{\partial V}{\partial x}\hat{i} - \frac{\partial V}{\partial y}\hat{j} - \frac{\partial V}{\partial z}\hat{k}$ $\vec{\nabla} \cdot \vec{E} = \frac{\rho}{\epsilon_0}, \quad \vec{\nabla} \times \vec{E} = 0$
---	--

منابع میدان الکتریکی و مغناطیسی

<p>میدان مغناطیسی:</p> $\vec{B} = \frac{\mu_0 q \vec{v} \times \hat{r}}{4\pi r^2}$ <p>حالت انتگرالی میدان مغناطیسی:</p> $\vec{B} = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{I d\vec{l} \times \hat{r}}{r^2}$ <p>قضیه پیوستگی:</p> $\frac{\partial \rho}{\partial t} + \nabla \cdot J = 0$	<p>میدان الکتریکی (بار نقطه‌ای):</p> $\vec{E} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{r^2} \hat{r}$ <p>چگالی بار و قانون گاوس:</p> $Q = \int_R \rho dV$ $\vec{E} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int \frac{dq}{r^2} \hat{r}$ $\vec{E}(\vec{r}) = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int_{r' \in R} \frac{\rho(r')}{ \vec{r} - \vec{r}' ^3} (\hat{r} - \hat{r}') dV'$
--	---

انرژی

<p>بردار پوینتینگ:</p> $\vec{S} = \frac{1}{\mu_0} (\vec{E} \times \vec{B})$ <p>قضیه پوینتینگ:</p> $\frac{\partial U}{\partial t} + \nabla \cdot P = -E \cdot J$ <p>حرکت در میدان مغناطیسی:</p> $R = \frac{mv}{ q B}$	<p>انرژی ذخیره شده در دو یا چند بار الکتریکی:</p> $W = \frac{1}{2} \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \sum_{i \neq j} \frac{q_i q_j}{r_{ij}}$ $= \frac{1}{2} \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \int d^3x d^3x' \frac{\rho(\vec{r})\rho(\vec{r}')}{ \vec{r} - \vec{r}' }$ $W = \frac{1}{2} \int d^3x \rho(\vec{r}) V(\vec{r}) = \frac{1}{2} \epsilon_0 \int \vec{E} ^2 d^3x$ <p>انرژی در میدان الکتریکی و مغناطیسی:</p> $U = \frac{1}{2} \epsilon_0 E^2 + \frac{1}{2\mu_0} B^2$
--	--

دوقطبی‌ها

دوقطبی مغناطیسی:	دوقطبی الکتریکی:
$\vec{m} = \frac{1}{2} I \int_p \vec{r} \times d\vec{l} = \frac{1}{2} \int d^3x \vec{r} \times \vec{j} = I \vec{a}$	$\vec{p} = \int \rho(\vec{r}) \vec{r} d^3x = q \vec{d}$
$\vec{J}_{dipole} = -\vec{m} \times \vec{\nabla}_{\vec{r}} \delta^3(\vec{r} - \vec{r}_d)$	$\rho_{dipole}(\vec{r}) = -\vec{p} \cdot \vec{\nabla}_{\vec{r}} \delta^3(\vec{r} - \vec{r}_d)$
نیروی وارد بر دوقطبی مغناطیسی:	نیروی وارد بر دوقطبی:
$\vec{F} = \vec{\nabla}(\vec{m} \cdot \vec{B})$	$\vec{F} = (\vec{p} \cdot \vec{\nabla}) \vec{E} = \vec{\nabla}(\vec{p} \cdot \vec{E})$
گشتاور دوقطبی مغناطیسی:	گشتاور وارد بر دوقطبی:
$\vec{\tau} = \vec{m} \times \vec{B}$	$\vec{\tau} = \vec{p} \times \vec{E}$
انرژی ذخیره شده در دوقطبی:	انرژی ذخیره شده در دوقطبی:
$U = -\vec{m} \cdot \vec{B}$	$U = -\vec{p} \cdot \vec{E}$

میدان الکتریکی و مغناطیسی در ماده

مواد قطبی شده به صورت مغناطیسی:	مواد قطبی شده به صورت الکتریکی:
$\vec{M}(\vec{r}) = \text{مغناطش} =$	$\vec{P}(\vec{r}) = \text{قطبیت}$
$= \text{ممان دوقطبی مغناطیسی بر حسب واحد حجم}$	$= \text{ممان دوقطبی الکتریکی بر حسب واحد حجم}$
$\vec{J}_{bound} = \vec{\nabla} \times \vec{M}$	$\rho_{bound} = -\vec{\nabla} \cdot \vec{P}$
$\vec{K}_{bound} = \vec{M} \times \hat{n}$	$\sigma_{bound} = \vec{P} \cdot \hat{n}$
$\vec{H} = \frac{1}{\mu_0} \vec{B} - \vec{M}$	$\vec{D} = \epsilon_0 \vec{E} + \vec{P}$
$\vec{\nabla} \times \vec{H} = \vec{J}_{free}$	$\vec{\nabla} \cdot \vec{D} = \rho_{free}$
$\vec{\nabla} \cdot \vec{B} = 0$	$\vec{\nabla} \times \vec{E} = 0$
شرایط مرزی:	شرایط مرزی:
$B_{above}^\perp - B_{below}^\perp = B^+ \cdot n - B^- \cdot n = 0$	$E_{above}^\perp - E_{below}^\perp = E^+ \cdot n - E^- \cdot n = \frac{\sigma}{\epsilon_0}$
$\vec{B}_{above}^\parallel - \vec{B}_{below}^\parallel = B^+ \cdot t - B^- \cdot t = 0 = \mu_0 (\vec{K} \times \hat{n})$	$E_{above}^\parallel - E_{below}^\parallel = E^+ \cdot t - E^- \cdot t = 0$
$H_{above}^\perp - H_{below}^\perp = -(M_{above}^\perp - M_{below}^\perp)$	$D_{above}^\perp - D_{below}^\perp = \sigma_{free}$
$\vec{H}_{above}^\parallel - \vec{H}_{below}^\parallel = \vec{K}_{free} \times \hat{n}$	$D_{above}^\parallel - D_{below}^\parallel = \vec{P}_{above}^\parallel - \vec{P}_{below}^\parallel$
مواد مغناطیسی خطی:	دی‌الکتریک خطی:
$\vec{M} = \chi_m \vec{H}$	$\vec{P} = \epsilon_0 \chi_e \vec{E}$
$\chi_m = \text{پذیرندگی مغناطیسی}$	$\chi_e = \text{پذیرندگی الکتریکی}$
$\mu = \mu_0 (1 + \chi_m) = \text{نفوذپذیری مغناطیسی}$	$\epsilon = \epsilon_0 (1 + \chi_e) = \text{گذردهی الکتریکی}$
$\vec{B} = \mu \vec{H}$	

<p>نفوذپذیری نسبی $\mu_r = \frac{\mu}{\mu_0} = 1 + \chi_m$</p> <p>تک قطبی مغناطیسی:</p> $\vec{B}(\vec{r}) = \frac{\mu_0 q_m}{4\pi r^2}$ <p>نیروی وارد بر تک قطبی ساکن:</p> $\vec{F} = q_m \vec{B}$ <p>تکانه زاویه‌ای برای یک سیستم تک قطبی-بار:</p> $\vec{L} = \frac{\mu_0 q_e q_m}{4\pi} \hat{r}$	<p>$\vec{D} = \epsilon \vec{E}$</p> <p>ثابت دی‌الکتریک یا گذردهی $\epsilon_r = \frac{\epsilon}{\epsilon_0} = 1 + \chi_e$</p> <p>نسبی</p> <p>انرژی ذخیره شده در ماده دی‌الکتریک خطی:</p> $W = \frac{1}{2} \int \vec{D} \cdot \vec{E} d^3x$ <p>انرژی ذخیره شده در ماده مغناطیسی خطی:</p> $W = \frac{1}{2} \int \vec{B} \cdot \vec{H} d^3x$
---	--

میدان مغناطیسی برای برخی اجسام

<p>$B = \frac{\mu_0 I}{2\pi r} \hat{\phi}$</p> <p>$B = \mu_0 n I_0 \hat{z}$</p> $\vec{B}(0,0,z) = \frac{\mu_0 I R^2}{2(z^2 + R^2)^{3/2}} \hat{z}$ $\vec{B}(\vec{r}) = \frac{1}{2} \mu_0 \vec{K} \times \hat{n}$	<p>سیم مستقیم بی‌نهایت:</p> <p>سیم پیچ سلنوئیدی بی‌نهایت طویل:</p> <p>(n تعداد دور است.)</p> <p>حلقه جریان روی محور z:</p> <p>صفحه جریان بی‌نهایت:</p> <p>که \hat{n} بردار واحد در راستای \vec{r} است.</p>
---	--

جریان‌های الکتریکی

<p>سلف (تکی)</p> $\mathcal{E} = -L \frac{di}{dt}, \quad L = \frac{N\Phi_B}{i}, \quad L = \frac{\mu_0 N^2 A}{l}$ <p>انرژی ذخیره شده در سلف:</p> $U = \frac{1}{2} Li^2$ <p>اندوکتانس متقابل:</p> $\mathcal{E}_1 = -M \frac{di_2}{dt}, \quad \mathcal{E}_2 = -M \frac{di_1}{dt}, \quad M = \frac{N_2 \Phi_{B_2}}{i_1} = \frac{N_1 \Phi_{B_1}}{i_2}$	<p>جریان:</p> $I = \frac{dQ}{dt} = n q v_d A$ $\vec{J} = nq\vec{v}_d, \quad \rho = \frac{E}{J}$ <p>قوانین کیرشهف:</p> $\sum_{\text{حلقه}} V = 0, \quad \sum_{\text{گره}} I = 0$
--	---

<p style="text-align: center;">مدار RC</p> <ul style="list-style-type: none"> شارژ: $q = C\mathcal{E}(1 - e^{-t/RC})$ $i = \frac{\mathcal{E}}{R}e^{-t/RC}$ دشارژ: $q = Q_0e^{-t/RC}$ $i = -\frac{Q_0}{RC}e^{-t/RC}$ <p style="text-align: center;">مدار RL</p> <ul style="list-style-type: none"> افزایش جریان: $\tau = \frac{L}{R}$ $i = \frac{\mathcal{E}}{R}(1 - e^{-(R/L)t})$ کاهش جریان: $i = I_0e^{-(R/L)t}$ 	<p style="text-align: center;">مقاومت</p> <ul style="list-style-type: none"> قانون اهم: $V = IR, \quad I = \frac{dQ}{dt}$ مقاومت معادل: $\frac{1}{R_{eq}} = \sum_{i=1}^n \frac{1}{R_i} \text{ (موازی)}$ $R_{eq} = \sum_{i=1}^n R_i \text{ (سری)}$ $R = \frac{\rho L}{A}$ $P = I^2 R = \frac{V^2}{R}$ <p style="text-align: center;">خازن</p> <ul style="list-style-type: none"> $C = \frac{Q}{V}$ $\frac{1}{C_{eq}} = \sum_{i=1}^n \frac{1}{C_i} \text{ (سری)}, \quad C_{eq} = \sum_{i=1}^n C_i \text{ (موازی)}$ $U = \frac{1}{2} CV^2 = \frac{Q^2}{2C}$
<p style="text-align: center;">مدار AC</p> $I_{rms} = \frac{I}{\sqrt{2}}, \quad V_{rms} = \frac{V}{\sqrt{2}}$ $i = I \cos \omega t, \quad v = V \cos(\omega t + \phi)$ $V_R = IR, \quad V_L = IX_L, \quad V_C = IX_C$ <p style="text-align: center;">مدارهای RLC</p> $V = IZ, \quad Z = \sqrt{R^2 + (X_L - X_C)^2}, \quad \tan \phi = \frac{X_L - X_C}{R}$ <p style="text-align: center;">توان در مدارهای AC</p> $P_{av} = \frac{1}{2} VI \cos \phi = V_{rms} I_{rms} \cos \phi$	<p style="text-align: center;">مدار LC</p> $\omega = \sqrt{\frac{1}{LC}}, \quad q = Q \cos(\omega t + \phi)$ <p style="text-align: center;">مدار RLC</p> $\omega' = \sqrt{\frac{1}{LC} - \frac{R^2}{4L^2}}, \quad q = Ae^{-(R/2L)t} \cos(\omega' t + \phi)$ <p style="text-align: center;">ترانسفورماتور:</p> $\frac{V_2}{V_1} = \frac{N_2}{N_1}$ $V_1 I_1 = V_2 I_2$

امواج الکترومغناطیسی

انرژی (تکانه):	امواج در فضای آزاد:
$\vec{S} = \frac{1}{\mu_0} \vec{E} \times \vec{B}$ $p_{rad} = \frac{1}{A} \frac{dp}{dt} = \frac{S}{C}$ <p>امواج الکترومغناطیسی سینوسی (در جهت +x):</p> $\vec{E} = \hat{j} E_{max} \cos(kx - \omega t)$ $\vec{B} = \hat{k} B_{max} \cos(kx - \omega t)$ $E_{max} = c B_{max}$ $I = S_{av} = \frac{E_{max} B_{max}}{2\mu_0}$	$E = cB$ $c = \frac{1}{\sqrt{\mu_0 \epsilon_0}}$ $c = f\lambda$
<p>قطبیت:</p> $I = I_0 \cos^2 \phi$ $\tan \theta_p = \frac{n_b}{n_a}$	<p>ضریب شکست:</p> $n = \frac{c}{v} = \frac{\lambda_0}{\lambda}$ <p>انعکاس - انکسار:</p> $\theta_a = \theta_r$ $n_a \sin \theta_a = n_b \sin \theta_b$ $\sin \theta_{crit} = \frac{n_b}{n_a}$

تعریف گرادیان، کرل و دیورژانس

گرادیان (تابع اسکالر، پاسخ اسکالر):
$\nabla f = grad f$ $= \left\langle \frac{\partial f(x, y, z)}{\partial x}, \frac{\partial f(x, y, z)}{\partial y}, \frac{\partial f(x, y, z)}{\partial z} \right\rangle$ $\nabla f = \frac{\partial f}{\partial x} \hat{x} + \frac{\partial f}{\partial y} \hat{y} + \frac{\partial f}{\partial z} \hat{z}$ $\int_{\vec{a}}^{\vec{b}} \vec{\nabla} \phi \cdot d\vec{l} = \phi(\vec{b}) - \phi(\vec{a})$
<p>دیورژانس (تابع برداری، پاسخ اسکالر):</p> $div E = \vec{\nabla} \cdot \vec{E} = \lim_{\Delta V \rightarrow 0} \frac{\oint_S E \cdot dS}{\Delta V}$ $\vec{\nabla} \cdot \vec{E} = \frac{\partial E_x}{\partial x} + \frac{\partial E_y}{\partial y} + \frac{\partial E_z}{\partial z}$
<p>قضیه دیورژانس:</p> $\oint_S \vec{A} \cdot d\vec{S} = \int_V \vec{\nabla} \cdot \vec{A} dv$ <p>S سطح در بر دارنده حجم V است.</p>

کرل (تابع برداری، پاسخ برداری):

$$(\text{curl}A)_x = \lim_{\Delta S \rightarrow 0} \frac{\oint_C A \cdot d\vec{l}}{\Delta S}$$

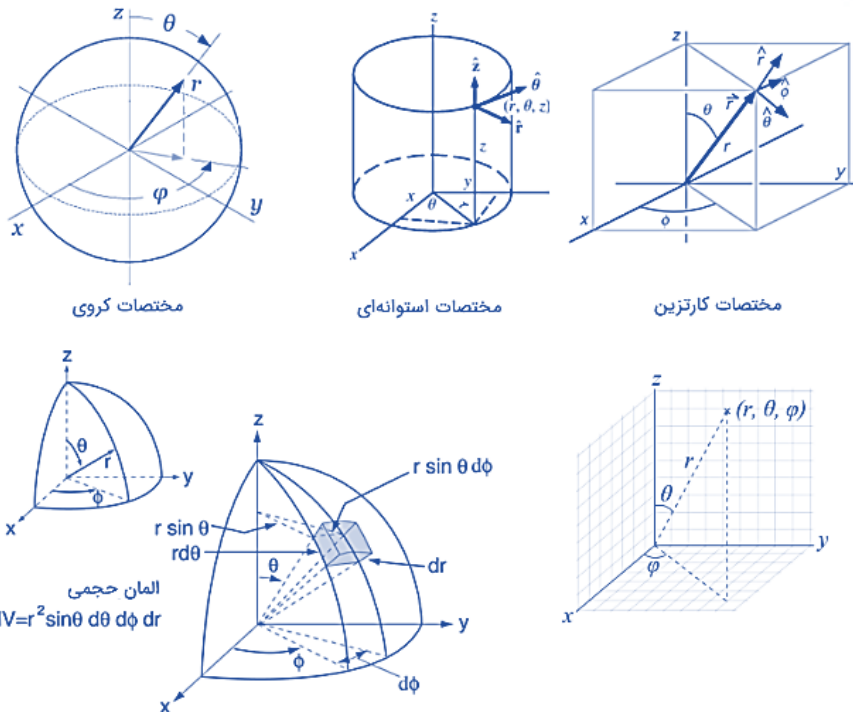
$$\nabla \times A = \left(\frac{\partial A_z}{\partial y} - \frac{\partial A_y}{\partial z} \right) \hat{x} + \left(\frac{\partial A_x}{\partial z} - \frac{\partial A_z}{\partial x} \right) \hat{y} + \left(\frac{\partial A_y}{\partial x} - \frac{\partial A_x}{\partial y} \right) \hat{z}$$

قضیه استوکس:

$$\oint_C \vec{A} \cdot d\vec{l} = \int_S (\nabla \times \vec{A}) \cdot d\vec{S}$$

C منحنی در بر دارنده سطح S است.

گرادیان، دیورژانس و کرل در مختصات کارتزین، استوانه‌ای و کروی

مختصات کارتزین (x, y, z) :

$$\nabla \Phi = \frac{\partial \Phi}{\partial x} \hat{x} + \frac{\partial \Phi}{\partial y} \hat{y} + \frac{\partial \Phi}{\partial z} \hat{z}$$

$$\nabla \cdot D = \frac{\partial D_x}{\partial x} + \frac{\partial D_y}{\partial y} + \frac{\partial D_z}{\partial z}$$

$$\nabla \times H = \left(\frac{\partial H_z}{\partial y} - \frac{\partial H_y}{\partial z} \right) \hat{x} + \left(\frac{\partial H_x}{\partial z} - \frac{\partial H_z}{\partial x} \right) \hat{y} + \left(\frac{\partial H_y}{\partial x} - \frac{\partial H_x}{\partial y} \right) \hat{z}$$

$$\nabla^2 \Phi = \frac{\partial^2 \Phi}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 \Phi}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 \Phi}{\partial z^2}$$

$$\nabla^2 A = \nabla^2 A_x \hat{x} + \nabla^2 A_y \hat{y} + \nabla^2 A_z \hat{z}$$

مختصات استوانه‌ای (ρ, ϕ, z) :

$$\nabla\Phi = \frac{\partial\Phi}{\partial r}\hat{r} + \frac{1}{r}\frac{\partial\Phi}{\partial\phi}\hat{\phi} + \frac{\partial\Phi}{\partial z}\hat{z}$$

$$\nabla \cdot D = \frac{1}{r}\frac{\partial}{\partial r}(rD_r) + \frac{1}{r}\frac{\partial D_\phi}{\partial\phi} + \frac{\partial D_z}{\partial z}$$

$$\nabla \times H = \left[\frac{1}{r}\frac{\partial H_z}{\partial\phi} - \frac{\partial H_\phi}{\partial z} \right]\hat{r} + \left[\frac{\partial H_r}{\partial z} - \frac{\partial H_z}{\partial r} \right]\hat{\phi} + \left[\frac{1}{r}\frac{\partial(rH_\phi)}{\partial r} - \frac{1}{r}\frac{\partial H_r}{\partial\phi} \right]\hat{z}$$

$$\nabla^2\Phi = \frac{1}{r}\frac{\partial}{\partial r}\left(r\frac{\partial\Phi}{\partial r}\right) + \frac{1}{r^2}\frac{\partial^2\Phi}{\partial\phi^2} + \frac{\partial^2\Phi}{\partial z^2}$$

$$\nabla^2 A = \left(\nabla^2 A_r - \frac{2}{r^2}\frac{\partial A_\phi}{\partial\phi} - \frac{A_r}{r^2} \right)\hat{r} + \left(\nabla^2 A_\phi + \frac{2}{r^2}\frac{\partial A_r}{\partial\phi} - \frac{A_\phi}{r^2} \right)\hat{\phi} + (\nabla^2 A_z)\hat{z}$$

مختصات کروی (r, θ, ϕ) :

$$\nabla\Phi = \frac{\partial\Phi}{\partial r}\hat{r} + \frac{1}{r}\frac{\partial\Phi}{\partial\theta}\hat{\theta} + \frac{1}{r\sin\theta}\frac{\partial\Phi}{\partial\phi}\hat{\phi}$$

$$\nabla \cdot D = \frac{1}{r^2}\frac{\partial}{\partial r}(r^2 D_r) + \frac{1}{r\sin\theta}\frac{\partial}{\partial\theta}(\sin\theta D_\theta) + \frac{1}{\sin\theta}\frac{\partial D_\phi}{\partial\phi}$$

$$\nabla \times H = \frac{1}{r\sin\theta}\left[\frac{\partial}{\partial\theta}(H_\phi \sin\theta) - \frac{\partial H_\theta}{\partial\phi} \right]\hat{r} + \frac{1}{r}\left[\frac{1}{\sin\theta}\frac{\partial H_r}{\partial\phi} - \frac{\partial}{\partial r}(rH_\phi) \right]\hat{\theta} + \frac{1}{r}\left[\frac{\partial}{\partial r}(rH_\theta) - \frac{\partial H_r}{\partial\theta} \right]\hat{\phi}$$

$$\nabla^2\Phi = \frac{1}{r^2}\frac{\partial}{\partial r}\left(r^2\frac{\partial\Phi}{\partial r}\right) + \frac{1}{r^2\sin\theta}\frac{\partial}{\partial\theta}\left(\sin\theta\frac{\partial\Phi}{\partial\theta}\right) + \frac{1}{r^2\sin^2\theta}\frac{\partial^2\Phi}{\partial\phi^2}$$

$$\nabla^2 A = \left[\nabla^2 A_r - \frac{2}{r^2}\left(A_r + \cot\theta A_\theta + \csc\theta\frac{\partial A_\phi}{\partial\phi} + \frac{\partial A_\theta}{\partial\theta} \right) \right]\hat{r} + \left[\left(\nabla^2 A_\theta - \frac{1}{r^2}(\csc^2\theta A_\theta - 2\frac{\partial A_r}{\partial\theta} + 2\cot\theta \csc\theta\frac{\partial A_\phi}{\partial\phi}) \right) \right]\hat{\theta} + \left[\left(\nabla^2 A_\phi - \frac{1}{r^2}(\csc^2\theta A_\phi - 2\csc\theta\frac{\partial A_r}{\partial\phi} - 2\cot\theta \csc\theta\frac{\partial A_\theta}{\partial\phi}) \right) \right]\hat{\phi}$$

مجموعه آموزش‌های مهندسی برق فرادرس (+ کلیک کنید)

برای مشاهده دیگر «تقلب‌نامه‌های» مجله فرادرس، به [این لینک](#) مراجعه فرمایید.

جهت آگاهی از آخرین تقلب‌نامه‌های منتشر شده، در [کانال تلگرام](#) مجله فرادرس عضو شوید.

تهیه و تنظیم: [مجله فرادرس](#)

